

Ġabra tal-ġurisprudenza

KONKLUŻJONIJIET TAL-AVUKAT ĠENERALI
CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
ippreżentati fil-15 ta' Jannar 2020¹

Kawża C-623/17

Privacy International

vs

**Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs,
Secretary of State for the Home Department,
Government Communications Headquarters,
Security Service Srl,
Secret Intelligence Service**

(talba għal deċiżjoni preliminari mressqa mill-Investigatory Powers Tribunal (it-Tribunal responsabbli għas-setgħat ta' investigazzjoni, ir-Renju Unit))

“Domanda preliminari — Ipproċessar ta' data personali u protezzjoni tal-ħajja privata fis-settur tal-komunikazzjonijiet elettronici — Direttiva 2002/58/KE — Kamp ta' applikazzjoni — Artikolu 1(3) — Artikolu 15(3) — Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea — Artikoli 7, 8, 51 u 52(1) — Artikolu 4(2) TUE — Trażmissjoni ġenerali u mhux iddifferenzjata lis-servizzi tas-sigurtà ta' data ta' konnessjoni tal-utenti ta' servizz ta' komunikazzjonijiet elettronici”

1. Fl-aħħar snin il-Qorti tal-Ġustizzja żammet pożizzjoni koerenti dwar iż-żamma u l-aċċess ta' data personali, li fosthom hemm dawn il-kisbiet mill-iktar importanti:

- Is-sentenza tat-8 ta' April 2014, *Digital Rights Ireland et²*, iddikjarat l-invalidità tad-Direttiva 2006/24/KE³ peress li kienet tippermetti interferenza sproporzjonata fid-drittijiet irrikonuxxuti mill-Artikoli 7 u 8 tal-Karta tad-Drittijiet tal-Bniedem tal-Unjoni Ewropea.
- Is-sentenza tal-21 ta' Diċembru 2016, *Tele2 Sverige u Watson et⁴*, li interpretat l-Artikolu 15(1) tad-Direttiva 2002/58/KE⁵.
- Is-sentenza tat-2 ta' Ottubru 2018, *Ministerio Fiscal⁶*, li kkonfermat l-interpretazzjoni ta' din l-istess dispożizzjoni tad-Direttiva 2002/58.

1 Lingwa oriġinali: l-Ispanjol.

2 Kawżi C-293/12 u C-594/12 (EU:C:2014:238, iktar 'il quddiem is-“sentenza Digital Rights”).

3 Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Marzu 2006 dwar iż-żamma ta' data ġenerata jew proċessata b'konnessjoni mal-provvista ta' servizzi pubblikament disponibbli ta' komunikazzjoni elettronika jew ta' networks ta' komunikazzjoni pubblika u li temenda d-Direttiva 2002/58/KE (ĠU 2006, L 105, p. 54).

4 Kawżi C-203/15 u C-698/15 (EU:C:2016:970, iktar 'il quddiem is-“sentenza Tele2 Sverige u Watson”).

5 Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2002 dwar l-ipproċessar tad-data personali u l-protezzjoni tal-privatezza fis-settur tal-komunikazzjoni (Direttiva dwar il-privatezza u l-komunikazzjoni elettronika) (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 13, Vol. 29, p. 514).

6 Kawża C-207/16 (EU:C:2018:788, iktar 'il quddiem is-“sentenza Ministerio Fiscal”).

2. Dawn is-sentenzi (b'mod partikolari t-tieni waħda) jinkwetaw lill-awtoritajiet ta' xi wħud mill-Istati Membri, peress li fil-fehma tagħhom dawn għandhom il-konsegwenza li jnehħulhom strument meqjus meħtieġ għas-sigurtà nazzjonali u fil-ġlieda kontra t-terroriżmu. Din hija r-raġuni għalfejn uħud minn dawn l-Istati Membri jitolbu r-revoka jew l-iċċarar ta' dik il-ġurisprudenza.

3. Ċerti qrati tal-Istati Membri saħqu fuq din l-istess preokkupazzjoni f'erba' rinviġi għal deċiżjoni preliminari⁷, liema konkluzjonijiet qiegħed nippreżenta f'din l-istess data.

4. L-erba' kawżi, qabel kollox, iqajmu l-problema tal-applikazzjoni tad-Direttiva 2002/58 għall-attivitajiet marbuta mas-sigurtà nazzjonali u l-ġlieda kontra t-terroriżmu. Jekk dik id-direttiva tapplika f'dak il-kuntest, sussegwentement irid jiġi ċċarat il-punt sa fejn l-Istati Membri jistgħu jirrestringu d-drittijiet għall-privatizza li dik id-direttiva thares. Fl-aħħar nett, għandu jkun analizzat sa liema punt il-legiżlazzjonijiet nazzjonali differenti (dik Brittanika⁸, Belġjana⁹ u Franciża¹⁰) fuq dan l-argument huma konformi mad-dritt tal-Unjoni, hekk kif stabbilit mill-Qorti tal-Ġustizzja.

I. Il-kuntest ġuridiku

A. Id-dritt tal-Unjoni

5. Nirreferi għall-punt korrispondenti fil-konkluzjonijiet tiegħi fil-Kawżi C-511 u C-512/18.

B. Id-dritt nazzjonali (*applikabli fil-kawża inkwistjoni*)

1. *Telecommunications Act 1984*¹¹

6. Skont l-Artikolu 94, is-Segretarju tal-Istat jista' jindirizza lil operatur ta' network pubbliku ta' komunikazzjonijiet elettronici struzzjonijiet generali jew speċifiċi li jikkunsidra meħtieġa fl-interess tas-sigurtà nazzjonali jew għar-relazzjonijiet ma' Gvern ta' pajjiż jew ta' territorju li huwa barra mir-Renju Unit.

2. *Data Retention and Investigatory Powers Act 2014*¹²

7. L-Artikolu 1 jistabbilixxi:

“(1) Is-Segretarju tal-Istat jista', permezz ta' ordni ta' zamma, jgħarraf lill-operatur tat-telekomunikazzjonijiet pubbliċi dwar iż-zamma ta' data ta' komunikazzjoni rilevanti, jekk iqis li tali rekwizit huwa meħtieġ u proporzjonat b'rabta ma' wiehed jew iktar mill-għanijiet imsemmija fil-paragrafi (a) sa (h) tal-Artikolu 22(2) tar-Regulation of Investigatory Powers Act 2000 [(il-Liġi tal-2000 dwar is-Setgħat ta' Investigazzjoni, iktar 'il quddiem ir-“RIPA”)].

7 Barra minn hekk, tirrigwarda l-Kawżi C-511/18 u C-512/18, *La Quadrature du Net et, u C-520/18, Ordre des barreaux francophones et germanophone et*.

8 Kawża *Privacy International*, C-623/17.

9 Kawża *Ordre des barreaux francophones et germanophone et*, C-520/18.

10 Kawża *La Quadrature du Net et*, C-511/18 u C-512/18.

11 *Ley de 1984 sobre las telecomunicaciones* (il-Liġi tal-1984 dwar it-Telekomunikazzjonijiet, iktar 'il quddiem il-“Liġi tal-1984”).

12 *Ley de 2014 sobre la conservación de datos y los poderes de investigación* (il-Liġi tal-2014 dwar iż-Zamma tad-Data u s-Setgħat ta' Investigazzjoni, iktar 'il quddiem id-“DRIPA”).

- (2) Ordni ta' zamma jista':
- (a) jirreferi għal operatur partikolari jew inkella għal kwalunkwe tip ta' operatur,
 - (b) jimponi ż-żamma tad-data kollha jew ta' kategorija ta' data,
 - (c) jippreċiża l-perijodu jew il-perijodi li matulhom għandha tinzamm din id-data,
 - (d) jinvolvi rekwiżiti oħra jew restrizzjonijiet b'rabta maż-żamma tad-data,
 - (e) jipprovdi għal dispożizzjonijiet differenti għal għanijiet varji,
 - (f) jirreferi għal data li teżisti jew li ma teżistix fid-data li fiha tkun adottata jew tidhol fis-seħh l-ordni ta' zamma.
- (3) Is-Segretarju tal-Istat jista', permezz ta' regolament, jadotta iktar dispożizzjonijiet dwar iż-żamma ta' data rilevanti marbuta mal-komunikazzjoni.
- (4) Dawn id-dispożizzjonijiet jistgħu jirreferu, b'mod partikolari għal:
- (a) ir-rekwiżiti ta' qabel l-adozzjoni tal-ordni ta' zamma,
 - (b) il-perijodu massimu li matulu d-data tinzamm permezz ta' ordni ta' zamma,
 - (c) il-kontenut, l-adozzjoni, id-dhul fis-seħh, l-eżami mill-gdid, il-modifika jew ir-revoka ta' ordni ta' zamma,
 - (d) l-integrità, is-sigurtà jew il-protezzjoni tad-data miżmuma f'applikazzjoni tal-artikolu preżenti, l-aċċess għad-data, kif ukoll l-iżvelar jew id-distruzzjoni tagħha,
 - (e) konformità mar-rekwiżiti jew mar-restrizzjonijiet rilevanti jew il-verifika tal-konformità magħhom,
 - (f) kodiċi ta' prattika tajba marbuta mar-rekwiżiti, mar-restrizzjonijiet jew mas-setgħat rilevanti,
 - (g) rimbors mis-Segretarju tal-Istat (taħt ċerti kundizzjonijiet jew le) tal-ispejjeż li l-operaturi tat-telekomunikazzjonijiet pubbliċi jkunu garrbu sabiex jikkonformaw ruħhom mar-rekwiżiti jew mar-restrizzjonijiet rilevanti,
- [...]
- (5) Il-perijodu massimu previst fl-applikazzjoni tal-paragrafu 4(b) ma jistax jaqbeż it-tnax-il xahar mid-data indikata marbuta mad-dati li jikkonċernaw ir-regolamenti msemmija fil-paragrafu 3.
- (6) Operatur tat-telekomunikazzjonijiet pubbliċi li jzomm data rilevanti marbuta mal-komunikazzjonijiet fl-applikazzjoni ta' dan l-artikolu ma jistax jiżvela din id-data għajr li:
- (a) jiżvela din id-data b'konformità ma':
 - (i) il-Parti 1 tal-Kapitolu 2 tar-[RIPA] jew
 - (ii) deċiżjoni għudizzjarja jew kwalunkwe awtorizzazzjoni oħra jew mandat għudizzjarju, jew li
 - (b) jkun ipprovdut mir-regolamenti msemmija fil-paragrafu 3.

(7) Is-Segretarju tal-Istat jista', permezz ta' regolament, jadotta dispożizzjonijiet rigward kwalunkwe dispożizzjoni adottata (jew li tista' tkun adottata) bl-applikazzjoni tal-paragrafu 4(d) sa (g) jew tal-paragrafu 6, fir-rigward tad-data relatata mal-komunikazzjonijiet miżmuma minn operaturi tas-servizz ta' telekomunikazzjonijiet fl-applikazzjoni ta' kodiċi ta' prattika tajba bis-saħħa tal-Artikolu 102 tal-Liġi tal-2001 dwar il-ġlieda kontra t-terroriżmu, il-kriminalità u s-sigurtà [Anti-terrorism, Crime and Security Act 2001]".

3. RIPA

8. L-Artikolu 21 jindika:

"[...]

(4) Fil-preżenti kapitolu "data relatata mal-komunikazzjonijiet" tfisser kwalunkwe minn dawn il-kunċetti li ġejjin:

- (a) kull informazzjoni marbuta mad-data dwar it-traffiku inkluża jew mehmuża ma' komunikazzjoni (mill-fornitur jew b'mod ieħor) għall-finijiet ta' kwalunkwe servizz postali jew sistema ta' telekomunikazzjoni li permezz tiegħu qiegħda tiġi trażmessa jew tista' tiġi trażmessa,
- (b) kull informazzjoni li ma tinkludi l-ebda parti minn komunikazzjoni [hlief għal kwalunkwe informazzjoni inkluża fis-subparagrafu (a)] u li tirreferi għall-użu li sar minn kwalunkwe persuna:
 - (i) ta' kull servizz postali jew ta' telekomunikazzjoni, jew
 - (ii) fir-rigward tal-provvista jew tal-użu minn kwalunkwe persuna ta' kwalunkwe servizz ta' telekomunikazzjoni, ta' kwalunkwe parti minn sistema ta' telekomunikazzjoni,
- (c) kull informazzjoni mhux inkluża fis-subparagrafi (a) jew (b) li tkun fil-pussess jew miksuba, fir-rigward ta' dawk il-persuni destinatariji tas-servizz, minn persuna li tipprovdni servizz postali jew servizz ta' telekomunikazzjonijiet.

[...]

(6) F'din it-taqsim, il-kunċett ta' "data dwar it-traffiku", fir-rigward ta' kwalunkwe komunikazzjoni, jirreferi għal:

- (a) kull data li tidentifika jew li hija suxxettibbli li tidentifika kwalunkwe persuna, apparat jew post li lejhom jew li minnhom ikun hemm trażmissjoni jew jista' jkun hemm trażmissjoni ta' komunikazzjoni;
- (b) kull data li tidentifika jew li tagħżel, jew li hija suxxettibbli li tidentifika jew li tagħżel, it-tagħmir li permezz tiegħu ser tiġi trażmessa l-komunikazzjoni jew li tista' tiġi trażmessa;
- (c) kull data li tinkludi sinjali għat-tixgħil tal-apparat użat f'sistema ta' komunikazzjoni għall-finijiet tat-trażmissjoni ta' kwalunkwe komunikazzjoni; u
- (d) kull data li tidentifika jew data oħra bħala data inkluża jew mehmuża ma' komunikazzjoni speċifika.

[...]"

9. L-Artikolu 22 jipprevedi:

“(1) Dan l-artikolu japplika fejn persuna responsabbli għall-finijiet ta’ dan il-kapitolu tqis li huwa meħtieġ, għar-raġunijiet elenkati fil-paragrafu 2 ta’ dan l-artikolu, li tinkiseb kwalunkwe data dwar il-komunikazzjoni.

(2) Huwa meħtieġ għal raġunijiet koperti minn dan il-paragrafu li tinkiseb id-data dwar il-komunikazzjoni jekk ikun meħtieġ

- (a) fl-interess tas-sigurtà nazzjonali,
- (b) għall-iskop tal-prevenzjoni jew tal-kxif tal-kriminalità jew sabiex jinżamm l-ordni pubbliku,
- (c) fl-interess tal-benesseri ekonomiku tar-Renju Unit sakemm daww l-interessi huma ugwalment rilevanti għall-interessi tas-sigurtà nazzjonali,
- (d) fl-interess tas-sigurtà pubblika,
- (e) għall-għanijiet tal-protezzjoni tas-saħħa pubblika,
- (f) għall-finijiet tal-evalwazzjoni tat-taxxa jew tal-ġbir ta’ kwalunkwe taxxa, dazju, sisa jew tariffa oħra, kontribuzzjoni jew imposta dovuta lill-amministrazzjoni pubblika,
- (g) għall-finijiet tal-prevenzjoni, fkaż ta’ urġenza, ta’ mwiet, ħsara jew ħsara lis-saħħa fiżika jew mentali ta’ persuna fiżika jew tal-mitigazzjoni ta’ dannu jew ħsara lis-saħħa fiżika jew mentali ta’ persuna fiżika,
- (h) għal kwalunkwe skop ieħor [mhux kopert mis-subparagrafi (a) sa (g)] stabbilit f’ordni mis-Segretarju tal-Istat skont l-Artikolu 22(2)(h) tad-[DRIPA].

(4) Bla ħsara għall-paragrafu 5, il-persuna responsabbli, meta jkun jidhrilha li operatur ta’ telekomunikazzjonijiet jew operatur postali jkun jew jista’ jkun fil-pussess ta’, jew ikun kapaċi li jakkwista, data ta’ komunikazzjoni, tista’ titlob lill-operatur ta’ telekomunikazzjoni jew lill-operatur postali li:

- (a) jikseb id-data, jekk ma tkunx diġà fil-pussess tiegħu, u
- (b) jiżvela, fi kwalunkwe każ, id-data kollha fil-pussess tiegħu jew li kiseb wara.

(5) Il-persuna responsabbli ma tistax tawtorizza skont il-paragrafu 3, jew teħtieġ taħt il-paragrafu 4, sakemm ma tkunx tqis li l-ġbir tad-data inkwistjoni li tirriżulta minn imġiba awtorizzata jew meħtieġa bis-saħħa ta’ awtorizzazzjoni jew talba tkun proporzjonata mal-iskop imfittex għall-ksib tad-data”.

10. Skont l-Artikolu 65, jista’ jiġi ppreżentat rikors quddiem l-Investigatory Powers Tribunal (it-Tribunal responsabbli għas-setgħat ta’ investigazzjoni, ir-Renju Unit) jekk ikun hemm raġuni sabiex wiehed jemmen li d-data tkun inkisbet b’mod mhux xieraq.

II. Il-fatti u d-domandi preliminari

11. Skont il-qorti tar-rinviju, il-kawża prinċipali tirrigwarda l-ksib u l-użu mill-United Kingdom Security and Intelligence Agencies (l-Aġenziji tas-Sigurtà u tal-Ġbir ta’ Informazzjoni tar-Renju Unit, iktar ‘il quddiem l-“ASI”) ta’ data ta’ komunikazzjoni li jintbagħtu f’massa.

12. Din id-data tirreferi għal “min” juża t-telefon u l-internet, u “meta, fejn, kif u ma’ min” jużahom. Dawn jinkludu l-post fejn ikun jinsab it-telefon mobbli u dak fiss li minnhom isiru jew jitwettqu telefonati, kif ukoll il-kompjuters minn fejn isir aċċess għall-internet. Dawn ma jinkludux il-kontenut tal-komunikazzjonijiet, li jistgħu jinkisbu biss permezz ta’ ordni minn qorti.

13. Ir-rikorrenti fil-kawża prinċipali (Privacy International, organizzazzjoni mhux governattiva għad-difiża tad-drittijiet tal-bniedem) ressqet rikors quddiem il-qorti tar-rinviju fejn sostniet li l-ksib u l-użu tal-imsemmija data minn ASI tikser id-dritt għar-rispett tal-ħajja privata stabbilit fl-Artikolu 8 tal-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem (iktar ’il quddiem il-“KEDB”) u tmur kontra d-dritt tal-Unjoni.

14. L-awtoritajiet konvenuti¹³ jsostnu li l-eżerċizzju tal-kompetenza tagħhom f’dan il-qasam huwa legittimu u essenzjali, b’mod partikolari, sabiex tithares is-sigurtà nazzjonali.

15. Skont l-informazzjoni li tinsab fid-digriet tar-rinviju, skont l-istruzzjonijiet maħruġa mis-Segretarju tal-Istat b’konformità mal-Artikolu 94 tal-Liġi tal-1984, l-ASI jirċievu data dwar il-komunikazzjoni li jintbagħtu f’massa permezz tal-operaturi ta’ networks pubbliċi ta’ komunikazzjonijiet elettronici.

16. Tali data tinkludi informazzjoni dwar it-traffiku u l-post, kif ukoll dwar l-attivitajiet soċjali, kummerċjali u finanzjarji, il-komunikazzjonijiet u l-ivvjaġġar tal-utenti. Ladarba tkun fil-pussess tagħhom, l-ASI jzommu din id-data b’mod sigur, bl-użu ta’ teknici (pereżempju, li tista’ tkun iffiltrata jew aggregata) ġeneralizzati, jiġifieri mhux immirati għal għanijiet speċifiċi u maġħrufa.

17. Il-qorti tar-rinviju tqis li huwa pprovat li tali teknici huma essenzjali għall-ħidma tal-ASI fil-ġlieda kontra t-theddid serju għas-sigurtà pubblika, b’mod partikolari t-terroriżmu, l-ispijunaġġ u l-proliferazzjoni nukleari. Il-qorti tar-rinviju tqis li l-kapaċità li l-ASI jiksbu u li jagħmlu użu mid-data hija essenzjali għall-protezzjoni tas-sigurtà nazzjonali tar-Renju Unit.

18. Għall-qorti tar-rinviju, il-miżuri inkwistjoni huma konformi mad-dritt nazzjonali u mal-Artikolu 8 KEDB. Hija tiddubita, madankollu, li huma kompatibbli mad-dritt tal-Unjoni, fid-dawl tas-sentenza Tele2 Sverige u Watson.

19. F’dan il-kuntest, dik il-qorti għamlet id-domandi preliminari li ġejjin lill-Qorti tal-Ġustizzja:

“1) Fid-dawl tal-Artikolu 4 TUE u l-Artikolu 1(3) tad-Direttiva [2002/58], rekwizit fi gwida minn Segretarju tal-Istat lil fornitur ta’ netwerk ta’ komunikazzjonijiet elettronici li dan tal-aħħar għandu jipprovdi data ta’ komunikazzjonijiet li jintbagħtu f’massa [BCD] lill-Aġenziji ta’ sigurtà u ta’ ġbir ta’ informazzjoni (SIAs) ta’ Stat Membru jaqa’ fil-kamp ta’ applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni u tad-Direttiva dwar il-privatezza elektronika?”

2) Fil-każ ta’ risposta fl-affermattiv għall-ewwel domanda, ir-Rekwiziti Watson¹⁴ jew kull rekwizit ieħor minbarra dawk imposti mill-KEDB jistgħu japplikaw għal tali gwida minn Segretarju tal-Istat? Jekk dan ikun il-każ, kif u sa fejn għandhom japplikaw dawn ir-rekwiziti, fid-dawl tal-ħtieġa essenzjali tal-SIAs li jużaw teknika ta’ bulk acquisition u ta’ pproċessar awtomatizzat għall-protezzjoni tas-sigurtà nazzjonali u sa fejn tali kapaċitajiet, jekk ikunu konformi mal-KEDB, jistgħu jiġu serjament ostakolati bl-impożizzjoni ta’ tali rekwiziti?”

13 Is-Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs (is-Segretarju tal-Istat tal-Affarijiet Barranin u tal-Commonwealth), is-Secretary of State for the Home Department (is-Segretarju tal-Istat tal-Affarijiet Interni) u t-tliet ASI tar-Renju Unit, jiġifieri l-Government Communications Headquarters (is-Sede tal-Komunikazzjonijiet tal-Gvern, iktar ’il quddiem il-“GCHQ”), is-Security Service (is-Servizz tas-Sigurtà, iktar ’il quddiem il-“MI5”), u s-Secret Intelligence Service (is-Servizz Sigriet tal-Ġbir ta’ Informazzjoni, iktar ’il quddiem il-“MI6”).

14 *Id est*, il-ġurisprudenza stabbilita fis-sentenza Tele2 Sverige u Watson.

20. Il-qorti tar-rinviju tagħti l-kuntest li ġej lid-domandi tagħha:

- a) il-kapaċitajiet tal-SIAs sabiex jużaw BCD ipprovduta lilhom huma essenzjali għall-protezzjoni tas-sigurtà nazzjonali tar-Renju Unit, inkluż fil-qasam ta' kontra t-terroriżmu, ta' kontrospjunaġġ u ta' kontra l-proliferazzjoni nukleari;
- b) aspekk fundamentali tal-użu tal-BCD mis-SIAs huwa l-iskoperta ta' theddid għas-sigurtà nazzjonali li qabel ma kienx magħruf, permezz ta' teknika mhux immirata li ssir f'massa li tiddependi fuq l-aggregazzjoni tal-BCD f'post wieħed. L-utilità principali tagħha huwa fl-identifikazzjoni u l-iżvilupp b'heffa ta' suġġett fil-mira, kif ukoll fil-provvista ta' bażi għal azzjoni quddiem theddida imminenti;
- ċ) il-fornitur ta' network ta' komunikazzjonijiet elettronici ma huwiex sussegwentement meħtieġ li jzomm il-BCD (lil hinn mill-perijodu tal-ħtiġijiet ta' kuljum fin-negozju tagħhom), li tinżamm mill-Istat (is-SIAs) biss;
- d) il-qorti nazzjonali kkonstatat (suġġett għal ċerti kwistjonijiet riżervati) li s-salvagwardji madwar l-użu tal-BCD mis-SIAs huma konsistenti mar-rekwiżiti tal-KEDB; u
- e) il-qorti nazzjonali kkonstatat li l-impożizzjoni tar-rekwiżiti speċifikati fis-sentenza [Tele2 Sverige AB u Watson], jekk jitqiesu li huma applikabbli, ifixklu l-miżuri adottati għas-salvagwardja tas-sigurtà nazzjonali mis-SIAs, u għaldaqstant iqieghdu friskju s-sigurtà nazzjonali tar-Renju Unit".

III. Il-proċedura quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja

21. Id-domanda preliminari ġiet irreġistrata quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja fil-31 ta' Ottubru 2017.

22. Ġew ippreżentati osservazzjonijiet bil-miktub mill-Gvern Ġermaniż, Belġjan, Brittaniku, Ċek, Ċiprijott, Spanjol, Estonjan, Franciż, Ungeriz, Irlandiż, Latvjan, Olandiż, Norveġiż, Pollakk, Portugiż u Svediż, kif ukoll mill-Kummissjoni.

23. Fid-9 ta' Settembru 2019 saret seduta pubblika u nżammet flimkien ma' dawk tal-Kawzi C-511/18, C-512/18 u C-520/18, fejn dehru l-partijiet tal-erba' rinviji għal deċiżjoni preliminari, il-gvernijiet imsemmija iktar 'il fuq, kif ukoll il-Kummissjoni u l-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data.

IV. Analizi

A. Dwar il-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2002/58 u l-eskluzjoni tas-sigurtà nazzjonali (l-ewwel domanda preliminari)

24. Fil-konklużjonijiet li qieghed nippreżenta fl-istess data fil-Kawzi C-511/18 u C-512/18, nisplega r-raġunijiet għaliex, fil-fehma tiegħi, id-Direttiva 2002/58 "tapplika, bħala principju, meta fornituri ta' servizzi elettronici jkunu obbligati bil-liġi li jzommu data tal-abbonati tagħhom u li jippermettu lill-awtoritajiet pubbliċi sabiex ikollhom aċċess għalihom. Din il-pożizzjoni ma tbiddilx il-fatt li l-obbligi huma imposti fuq il-fornituri għal raġunijiet ta' sigurtà nazzjonali¹⁵".

¹⁵ Konklużjonijiet fil-Kawzi C-511/18 u C-512/18, punt 42.

25. Fl-iżvilupp tal-argumenti tiegħi, nindirizza l-impatt tas-sentenzi tal-Qorti tal-Ġustizzja tat-30 ta' Meju 2006, *Il-Parlament vs Il-Kunsill u Il-Kummissjoni*¹⁶, u *Tele2 Sverige u Watson*, fejn nawspika li jkun hemm interpretazzjoni inklużiva tat-tnejn¹⁷.

26. F'dawn l-istess konkluzjonijiet, wara li affermajt l-applikabbiltà tad-Direttiva 2002/58, neżamina l-esklużjoni tas-sigurtà nazzjonali li tinsab fiha u l-impatt tal-Artikolu 4(2) TUE¹⁸.

27. Bla ħsara għal dak li ser nispjega iktar 'il quddiem, nirreferi għal dak li diġà ntqal fil-konkluzjonijiet irrepetuti u fil-Kawza C-520/18.

1. L-applikazzjoni tad-Direttiva 2002/58 f'din il-kawza

28. Skont ir-regoli inkwistjoni f'din it-tilwima, il-fornituri ta' servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici huma d-destinatariji ta' obbligu li jinvolvi, minbarra ż-żamma tagħhom, l-ipproċessar tad-data li jkollhom minhabba s-servizz li jipprovdu lil networks pubbliċi tal-komunikazzjonijiet tal-Unjoni¹⁹.

29. Fil-fatt, l-operaturi msemmija għandhom jittrażmettu b'mod obligatorju dik id-data lill-ASI. Dak li qiegħed jiġi diskuss hawnhekk huwa jekk l-Artikolu 15(1) tad-Direttiva 2002/58 jippermettix li din it-trażmissjoni, minhabba l-għan tagħha, hija mingħajr iktar dewmien eskluża mid-dritt tal-Unjoni.

30. Fil-fehma tiegħi, dan mhux il-każ. Iż-żamma tal-imsemmija data wara t-trażmissjoni sussegwenti tagħha tista' tiġi kklassifikata bħala l-ipproċessar ta' data personali minn fornituri ta' servizzi ta' telekomunikazzjonijiet elettronici li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2002/58.

31. Ir-raġunijiet għas-sigurtà nazzjonali ma jistgħux jingħataw preċedenza għal din il-konstatazzjoni, hekk kif tissuġġerixxi l-qorti tar-rinviju, bil-konsegwenza li l-obbligu inkwistjoni ma jaqax fil-kamp ta' applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni. Fil-fehma tiegħi, nirrepeti, l-ipproċessar tad-data huwa meħtieġ fuq il-fornituri fir-rigward tas-servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici disponibbli pubblikament fin-networks pubbliċi ta' komunikazzjonijiet tal-Unjoni, li huwa preċiżament il-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2002/58, hekk kif stabbilit mill-Artikolu 3(1).

32. Fid-dawl ta' din il-premessa, id-dibattitu jdur mhux lejn l-attivitajiet tal-ASI (li, kif diġà wissejt, jistgħu jkunu barra mill-ġurisdizzjoni tad-dritt tal-Unjoni jekk ma jaffettwawx l-operaturi tal-komunikazzjonijiet elettronici), iżda fuq iż-żamma u t-trażmissjoni ulterjuri tad-data għand dawn l-operaturi. Minn din il-perspettiva huma d-drittijiet fundamentali ggarantiti mill-Unjoni li huma friskju.

33. Il-fattur ewlieni sabiex isolvi dan id-dibattitu huwa, għal darba oħra, id-dmir ta' żamma ġenerali u mhux iddifferenzjata tad-data li l-aċċess tagħha jsir iktar faċli għall-awtoritajiet pubbliċi.

¹⁶ Kawzi C-317/04 u C-318/04, EU:C:2006:346.

¹⁷ Konkluzjonijiet fil-Kawzi C-511/18 u C-512/18, punti 44 sa 76.

¹⁸ *Ibidem*, punti 77 sa 90.

¹⁹ Skont l-Artikolu 2 tad-Direttiva 2002/58, id-definizzjonijiet stabbiliti fid-Direttiva 95/46 japplikaw għall-finijiet ta' dik id-direttiva. Skont l-Artikolu 2(b) ta' dik id-direttiva, "ipproċessar ta' data personali" tfisser kull operazzjoni jew sett ta' operazzjonijiet li jsiru fuq data personali, b'mezzi awtomatiċi jew mingħajrhom, bħalma huma l-gbir, reġistrazzjoni, organizzazzjoni, hażna, adattament jew bdil, rkupru, konsultazzjoni, użu, *żvelar bi trasmisjoni*, tixrid jew li *xort'oħra jagħmlu l-ipproċessar disponibbli jew li jġibu allineament*, taħlita, imblokk, thassir jew distruzzjoni" (enfasi miżjuda).

2. L-appell għas-sigurtà nazzjonali

34. Peress li f'din il-kawża l-qorti tar-rinviju tagħmel enfasi partikolari fuq l-attivitajiet tal-ASI li jaffettwaw lis-sigurtà nazzjonali, nixtieq nirriproduci xi wħud mill-punti tal-konkluzjonijiet tiegħi fl-istess data fil-Kawzi C-511/18 u C-512/18, dwar dan il-punt:

“77. Is-sigurtà nazzjonali [...] hija s-sugġett ta' kunsiderazzjoni doppja fid-Direttiva 2002/58. Minn naħa, tikkostitwixxi kawża ta' esklużjoni (mill-applikazzjoni ta' dik id-direttiva) għall-attivitajiet kollha ta' Stati Membri li, b'mod speċifiku, 'għandhom lilha bħala għan tagħhom'. Min-naħa l-oħra, hija pprezentata bħala kawża ta' limitazzjoni, li għandha tiġi żviluppata bil-liġi, tad-drittijiet u l-obbligi stabbiliti fid-Direttiva 2002/58, jiġifieri, fir-rigward ta' attivitajiet ta' natura privata jew kummerċjali u barra mill-qasam tal-attivitajiet tal-importazzjoni.

78. Għal liema attivitajiet jirreferu l-Artikolu 1(3) tad-Direttiva 2002/58? Fil-fehma tiegħi, il-Conseil d'État (il-Kunsill tal-Istat) innifsu jipprovdi eżempju tajjeb billi jissemmew l-Artikoli L. 851-5 u L. 851-6 tal-Kodiċi tas-Sigurtà Interna, li jirreferu għal 'tekniki għall-gbir tal-informazzjoni li huma applikati direttament mill-Istat, iżda ma jirregolawx l-attivitajiet tal-fornituri ta' servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici billi jimponu obbligi speċifiċi fuqhom'. [...]

79. Nemmen li dan huwa essenzjali sabiex wiehed jifhem il-kamp ta' applikazzjoni tal-esklużjoni prevista fl-Artikolu 1(3) tad-Direttiva 2002/58. L-*attivitajiet* li, bil-għan li jippreżervaw is-sigurtà nazzjonali, jitwettqu mill-awtoritajiet pubbliċi waħedhom, mingħajr il-ħtieġa tal-koperazzjoni ta' individwi u, għalhekk, mingħajr ma jimponu obbligi fuqhom fil-ġestjoni tan-negozju tagħhom, ma humiex sugġetti għal din l-iskema.

80. Il-lista ta' attivitajiet tal-awtoritajiet pubbliċi dderogati mill-iskema ġenerali għall-ipproċessar ta' data personali għandha, madankollu, tiġi interpretata b'mod restrittiv. B'mod partikolari, il-kunċett ta' *sigurtà nazzjonali*, li r-responsabbiltà tiegħu taqa' esklużivament għal kull Stat Membru skont l-Artikolu 4(2) TUE, ma jistax jiġi estiż għal setturi oħra, iktar jew inqas qrib tal-hajja pubblika.

[...]

82. Inqis [...] li jista' jservi ta' gwida l-kriterju fl-Artikolu 2(a) tad-Deċiżjoni Qafas 2006/960/GAI, [...] li jiddistingwi bejn servizzi ta' sigurtà fis-sens wiesa' — li jinkludu 'il-pulizija nazzjonali, id-dwana jew awtorità oħra, awtorizzati taħt id-dritt nazzjonali sabiex jiskopru, jipprevjenu u jinvestigaw reati u attivitajiet kriminali u sabiex jeżerċitaw awtorità u jieħdu miżuri koersivi fil-kuntest ta' tali attivitajiet' — minn naħa, u l-'aġenziji jew unitajiet li jipproċessaw kwistjonijiet partikolari' min-naħa l-oħra. [...]

[...]

84. Hemm [...] kontinwità bejn id-Direttiva 95/46 u d-Direttiva 2002/58 fir-rigward tal-kompetenzi tal-Istati Membri fuq is-sigurtà nazzjonali. L-ebda waħda miż-żewġ direttivi għandha bħala għan il-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali f'dan il-qasam speċifiku, fejn l-attivitajiet tal-Istati Membri ma humiex 'irregolati mid-dritt [tal-Unjoni]'.

85. Il-'bilanċ' imsemmi fil-[ħdax-il] premessa [tad-Direttiva 2002/58] jirriżulta mill-ħtieġa li jiġu rrispettati l-kompetenzi tal-Istati Membri fi kwistjonijiet ta' sigurtà nazzjonali, fejn dawn jeżerċitawhom direttament u bil-mezzi tagħhom stess. Għall-kuntrarju, fejn, anki għal dawk l-istess raġunijiet ta' sigurtà nazzjonali, huma meħtieġa individwi, li fuqhom huma imposti ċerti obbligi, dan il-fatt jiddetermina d-dhul f'kamp (il-protezzjoni tal-privatezza meħtieġa minn dawk l-individwi privati) irregolat mid-dritt tal-Unjoni.

86. Kemm id-Direttiva 95/46 kif ukoll id-Direttiva 2002/58 għandhom l-għan li jiksbu dak il-bilanċ billi jawtorizzaw li d-drittijiet tal-individwi jistgħu jkunu limitati permezz ta' miżuri regolatorji adottati mill-Istati skont l-Artikoli 13(1) u 15(1) rispettivament. Ma hemm l-ebda differenza bejn dawn it-tnejn f'dan il-punt.

[...]

89. L-identifikazzjoni ta' tali attivitajiet mill-awtorità pubblika għandha tkun neċessarjament restrittiva, għaliex inkella d-dritt tal-Unjoni fil-qasam tal-protezzjoni tal-privatezza ma jibqgħux effettivi. Ir-Regolament 2016/679 jipprovdni fl-Artikolu 23 tiegħu – skont l-Artikolu 15(1) tad-Direttiva 2002/58 – il-limitazzjoni, *permezz ta' miżuri legiżlattivi*, tad-drittijiet u l-obbligi li huwa jistabbilixxi, fejn meħtieġ, sabiex jissalvagwardja, *inter alia*, is-sigurtà tal-Istat, id-difiza jew is-sigurtà pubblika. Għal darba oħra, jekk il-protezzjoni ta' daww l-għanijiet kienet suffiċjenti sabiex tiġi ddeterminata l-esklużjoni mill-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament 2016/679, l-invokazzjoni tas-sigurtà tal-Istat bħala ġustifikazzjoni għar-restrizzjoni, permezz ta' miżuri legiżlattivi, tad-drittijiet iggarantiti minn dak ir-regolament tkun superfluwa.”

3. Il-konsegwenzi tal-applikazzjoni tas-sentenza *Tele2 Sverige u Watson* f'din il-kawża

35. Il-qorti tar-rinviju ffokat fuq l-interpretazzjoni mogħtija mill-Qorti tal-Ġustizzja fis-sentenza *Tele2 Sverige u Watson*, li tistabbilixxi d-diffikultajiet li, fil-fehma tagħha, l-applikazzjoni tagħha għal dan il-każ tkun tinvolti.

36. Is-sentenza *Tele2 Sverige u Watson* indikat, fil-fatt, il-kundizzjonijiet li għandha tissodisfa legiżlazzjoni nazzjonali li tistabbilixxi l-obbligu li tinzamm data dwar it-traffiku u l-post għall-aċċess ulterjuri mill-awtoritajiet pubbliċi.

37. Bhal fil-Kawzi C-511/18 u C-512/18, u għal raġunijiet simili, inqis li r-regoli nazzjonali inkwistjoni f'dan ir-rinviju ma jikkonformawx mal-kundizzjonijiet stabbiliti fis-sentenza *Tele2 Sverige u Watson*, peress li dawn jinvolvu żamma ġenerali u mhux iddifferenzjata ta' data personali li tipprovdni rendikont iddettaljat tal-ħajja tal-persuni kkonċernati, matul perijodu twil ta' żmien.

38. Fil-konkluzjonijiet ta' dawn iż-żewġ kawzi, nistaqsi jekk huwiex ser ikun possibbli li l-kummentarji esposti f'dik is-sentenza jistgħu jiġu ċċarati jew ikkompletati, minħabba l-konsegwenzi tagħhom fil-ġlieda kontra t-terroriżmu jew għall-protezzjoni tal-Istat fil-konfront ta' theddid ieħor simili kontra s-sigurtà nazzjonali.

39. Nixtieq ukoll nirriproduċi iktar 'il quddiem uħud mill-punti ta' dawn il-konkluzjonijiet, li fihom essenzjalment insostni li, jekk ikun possibbli li l-kummentarji msemmija iktar 'il fuq jistgħu jiġu ċċarati, ikun neċessarju li dan jiġi kkonfermat fis-sustanza:

“135. Għalkemm diffiċli, mhux impossibbli li jiġu ddeterminati bi preċiżjoni u skont kriterji oġġettivi kemm il-kategoriji tad-data li ż-żamma tagħhom hija meqjusa essenzjali u kemm iċ-ċirku tal-persuni kkonċernati. Ċertament, l-iktar haġa *prattika u effettiva* tkun iż-żamma ġenerali u indiskriminata ta' kwalunkwe data li l-fornituri ta' servizzi ta' komunikazzjoni elettronika jistgħu jiġbru, iżda. [...] il-kwistjoni ma tistax tiġi indirizzata f'termini ta' *effettività Prattika*, iżda f'termini ta' *effettività legali* u fil-kuntest ta' Stat tad-dritt.

136. Dak ix-xogħol ta' determinazzjoni huwa tipikament legiżlattiv, fil-limiti li l-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja indikat. [...]

137. Fuq il-bażi, bħala premessa, li l-operaturi ġabru d-data b'mod li jirrispetta d-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2002/58 u li ż-żamma tagħha twettqet skont l-Artikolu 15(1) [...] l-aċċess mill-awtoritajiet kompetenti għal dik l-informazzjoni għandu jitwettaq taħt il-kundizzjonijiet mitluba mill-Qorti tal-Ġustizzja u min-naħa tiegħi, nanalizza fil-konklużjonijiet tal-Kawża C-520/18, u li għalihom nirreferi.
138. Għaldaqstant, f'dan il-każ ukoll il-legiżlazzjoni nazzjonali għandha tistabbilixxi r-rekwiżiti materjali u proċedurali li jirregolaw l-aċċess tal-awtoritajiet kompetenti għad-data miżmuma [...] Fil-kuntest ta' dawn ir-rinviji għal deċiżjoni preliminari, dawk ir-rekwiżiti jawtorizzaw l-aċċess għad-data tal-persuni li jkunu ssuspettati li qed ihejju, se jwettqu, wettqu jew li jistgħu jkunu involuti f'att terroristiku. [...]
139. Il-punt essenzjali madankollu huwa li, għajr għall-każijiet ta' emerġenza debitament iġġustifikati, l-aċċess għad-data inkwistjoni qiegħed għall-kontroll minn qabel ta' qorti jew awtorità amministrattiva indipendenti li d-deċiżjoni tagħhom twieġeb għal talba motivata mill-awtoritajiet kompetenti. [...] B'dan il-mod, fejn il-ġudizzju astratt tal-liġi ma jistax ikun milhuq, dan ikun iġġarantit permezz ta' ġudizzju *in concreto* minn din l-awtorità indipendenti, li hija impenjata bl-istess mod għall-garanzija tas-sigurtà tal-Istat u għad-difiża tad-drittijiet fundamentali taċ-ċittadini”.

B. Dwar it-tieni deċiżjoni preliminari

40. Il-qorti tar-rinviju tiffirma t-tieni domanda tagħha f'każ li r-risposta għall-ewwel domanda tkun fl-affermattiv. Jekk dan ikun il-każ, tixtieq tkun taf liema “iż-żamma ta' rekwiżiti barra minn dawk imposti mill-QEDB” jew minn dawk li johorġu mis-sentenza Tele2 Sverige u Watson għandhom jiġu mitluba.
41. Affermat, f'dan is-sens, illi l-impożizzjoni tal-kundizzjonijiet tas-sentenza Tele2 Sverige u Watson, “jirriżulta f'detriment tal-effiċjenza tal-miżuri adottati mill-ASI sabiex iħarsu s-sigurtà nazzjonali”.
42. Peress li r-risposta li nissuggerixxi għall-ewwel domanda hija fin-negattiv, mhux meħtieġ li nindirizza t-tieni domanda. Din tal-aħħar, hekk kif tishaq il-qorti tar-rinviju, hija sugġetta għall-fatt li jkunu ddikjarati kompatibbli mad-dritt tal-Unjoni “it-tekniki awtomatiċi ta' kisba u pproċessar massiv” tad-data personali tal-utenti kollha tar-Renju Unit, illi l-operaturi tas-servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici jkollhom jittrażmettu lill-ASI.
43. Jekk il-Qorti tal-Ġustizzja thoss il-ħtieġa li tirrispondi għat-tieni domanda, nifhem li għandha ssostni l-kundizzjonijiet stipulati fis-sentenza Tele2 Sverige u Watson fir-rigward ta':
- il-projbizzjoni għall-aċċess generali tad-data;
 - il-ħtieġa tal-awtorizzazzjoni minn qabel ta' mħallef jew ta' awtorità indipendenti sabiex jilleġittimaw dan l-aċċess;
 - l-obbligu li tinforma lill-persuni kkonċernati, sakemm dan ma jikkompromettix l-effettività tal-miżura;
 - iż-żamma tad-data fl-Unjoni.
44. Jinħtieġ, intenni mill-ġdid, li jiġu kkonfermati dawn il-kundizzjonijiet, li għandhom jiġu applikati, għar-raġunijiet imsemmija minni fil-konklużjonijiet tal-Kawżi C-511/18 u C-512/18, u C-520/18, mingħajr il-ħtieġa li jiġu introdotti kundizzjonijiet “oħra” addizzjonali, fis-sens li tirreferi għalih il-qorti tar-rinviju.

V. Konkluzjoni

45. Fid-dawl ta' dan kollu, nipproponi li l-Qorti tal-Ġustizzja tirispondi lill-Investigatory Powers Tribunal (it-Tribunal responsabbli għas-setgħat ta' investigazzjoni, ir-Renju Unit) f'dawn it-termini:

“L-Artikolu 4 TUE u l-Artikolu 1(3) tad-Direttiva 2002/58/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Lulju 2002 dwar l-ipproċessar tad-data personali u l-protezzjoni tal-privatezza fis-settur tal-komunikazzjoni (Direttiva dwar il-privatezza u l-komunikazzjoni elettronika) għandhom ikunu interpretati fis-sens li jipprekludu leġiżlazzjoni nazzjonali li timponi lil fornitur ta' networks ta' komunikazzjoni elettronici l-obbligu li jiffacilita lill-aġenziji ta' sigurtà u informazzjoni ta' Stat Membru d-'data ta' komunikazzjonijiet li jintbagħtu f'massa' li jinvolvu l-għbir ġenerali u mhux iddifferenzjat precedenti”.

Sussidjarjament:

“L-aċċess mill-aġenziji tas-sigurtà u intelliġenza ta' Stat Membru għad-data trażmessa minn dawk il-fornituri ta' networks ta' komunikazzjoni elettronici għandha tkun konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fis-sentenza tal-21 ta' Diċembru 2016, Tele2 Sverige u Watson (C-203/15 u C-698/15, EU:C:2016:970)”.